

63 feministiske anbefalinger og krav

Vedtaget på Nordisk Forum Malmø 2014 – New action on women's rights

Feministisk økonomi - økonomisk og social udvikling

- Nordiske landes statsbudgetter og kommunale og regionale budgetter ligestillingsintegreres, så kønsperspektivet synliggøres i de økonomiske grundlag og beslutninger, og at de ligestillingspolitiske mål systematisk følges op og lægges til grund for nye indsatser, samt inkluderes i Post 2015-dagsordenen.
- Nordiske myndigheder fremmer kvinders økonomiske selvstændighed og rettigheder, inklusiv adgang til aflønnet arbejde og tilfredsstillende arbejdsvilkår, samt iagttager udsatte gruppers særlige behov.
- Nordiske regeringer konkretiserer og følger op på arbejdet med at formindske lønforskellene mellem kvinder og mænd.
- Ubetalt omsorgsarbejde synliggøres og afspejles i økonomiske modeller og indgår i samfundsplanlægningen.
- Globale økonomiske kriser analyseres ud fra et kønsperspektiv hvad angår såvel årsager som konsekvenser, og at velfærdstjenester bevares for at beskytte kvinders økonomiske selvstændighed.

Kvinders og pigers kroppe – seksualitet, sundhed og reproduktive rettigheder

- Der afsættes midler til kønsspecifik forskning i, hvordan sygdom rammer kvinder, inklusiv menstruation og menstruationsrelaterede sygdomme, opfølgning af kvinder med cancerdiagnoser, specielt bryst- og underlivskræft og kræver velunderbyggede indsatser inklusiv forebyggende sundhedspleje og behandling ved kvindesygdomme.
- De nordiske regeringer og ansvarlige myndigheder garanterer ligestilling mellem kønnene ved diagnoser, undersøgelser, behandling og opfølgning af sygdom med hensyn til

forskellige gruppers særlige behov. Tilpasning af sundhedsvæsenet for kvinder med funktionsnedsættelse er nødvendigt.

- Sundhedsvæsenet og retsvæsenet møder kvinders erfaring af uønskede seksuelle handlinger, overgreb og vold med alvor og med respekt for individets integritet og retssikkerhed.
- De nordiske regeringer og ansvarlige myndigheder garanterer obligatorisk seksualundervisning af god kvalitet, moderne og tilgængelige præventionsmidler, lovlige og trygge aborter samt trygge graviditeter og fødsler med respekt for kvindens ønsker og behov.
- Nordiske myndigheder fuldfører sit vigtige engagement i kvinders seksuelle og reproduktive sundhed og rettigheder (SRHR) inklusiv spørgsmål om LHBT og surrogatmødreskab, i de sundhedsrelaterede Millennium-mål og i arbejdet med Post-2015.

Kvinder på arbejde, lige løn, uddannelse og karriere

- Kvinders ret til ligeløn og karriere styrkes og mulighederne for at forsørge sig selv forbedres betydeligt gennem konkrete strukturelle tiltag. Nordens regeringer, arbejdsgiverorganisationer og faglige organisationer arbejder for et arbejdsliv, som tager hensyn til familieliv og faktisk arbejdsmiljø og skaber rimelige arbejdsvilkår. Ret til heltid udvides gennem lovgivning eller aftaler i de lande, hvor kvinders ufrivillige deltidsarbejde er udbredt. Mulighed for frivillig deltid gives. Usikre ansættelser på timeløn og tidsbegrænsede ansættelser reguleres, så misbrug forhindres.
- De nordiske regeringer prioriterer strukturelle indsatser så at økonomisk selvstændighed efter pension sikres.
- De nordiske regeringer gennemfører et barselssystem, som fører til lige ansvar for omsorg for børnene for kvinder og mænd, og at offentlig børneomsorg og ældreomsorg med høj kvalitet garanteres.
- Ansvarlige myndigheder garanterer, at undervisningsmidler kvalitetssikres i alle henseender i et ligestillingsperspektiv, og at et aktivt arbejde bedrives for at bryde kønsstereotype studie- og uddannelsesvalg for at bryde et kønsopdelt arbejdsmarked.
- De nordiske regeringer prioriterer kvinders muligheder for en forskningskarriere. Forskellige superforsker satsninger må ikke tage midler fra kvindedominerede uddannelses- og forskningsområder. Kvinders uddannelsesvalg, uanset retning skal garanteres ligeværdige ressourcer.

Vold mod kvinder og piger

- De nordiske regeringer ratificerer Europarådets konvention om forebyggelse og bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i nære relationer (Istanbul-konventionen). Poli- og retsvæsen uddannes i spørgsmål om vold mod kvinder, og ressourcer fordeles til kriminalitetsbekæmpelse og sagsanlæg.
- I hvert nordisk land tilsættes en selvstændig national rapportør om menneskehandel, som arbejder tæt på civilsamfundet, især med kvindeorganisationerne.
- De nordiske regeringer styrker organisationer som arbejder for og med kvinders ret til frihed fra vold og afsætter tilstrækkelige og forudsigelige ressourcer, især til kvinderådgivninger og krisecentre.
- Langsigtede handlingsplaner ud fra et helhedssyn og med tydelige mål og adækvate ressourcer er nødvendige for at forebygge og begrænse mænds vold mod kvinder og for at beskytte udsatte kvinder.
- Nordiske myndigheder har større fokus på de grundlæggende årsager til vold og overgreb. Vi foreslår nationale kampagner med et forebyggende fokus, hvor samfundet viser nultolerance mod vold og underordning af kvinder, samt modvirker skyld og skam. De grundlæggende årsager til vold og overgreb og årsager til, at kvinder havner i prostitution skal indgå. Voldsudsatte kvinder skal garanteres information om rettigheder og hjælpeinstanser. Voldtægt skal defineres som fravær af samtykke.
- De nordiske regeringer udarbejder love om forebyggelse af vold mod kvinder og piger, hvilket omfatter kriminalisering af sexkøb, der hvor en sådan lovgivning ikke allerede findes, stærke exitstrategier for at kunne komme ud af prostitution udvikles, og kapaciteten i politi- og retsvæsenet styrkes for at sagsøge sexkøbere, alfonser og organiseret kriminalitet.
- De nordiske regeringer gør opmærksom på de specielle behov, som særligt sårbare kvinder har for at udsættes for vold og overgreb. Voldsudsatte kvinder med alvorlige psykiske - og/eller narkotikaproblemer mangler ligeværdig adgang til kvinderådgivning, og kvinderådgivningerne er ikke tilstrækkeligt tilpasset til kvinder med funktionsnedsættelse.

Miljø, klima og bæredygtig udvikling

- Nordiske myndigheder bidrager til, at kvinder tager plads som aktører, innovatører, organisatorer, lærere, ledere og ambassadører for holdbar udvikling. Klima- og miljørettede bistandsmidler skal altid, når det er relevant, have et kønsperspektiv inkluderet.
- Kvinder sikres øget politisk deltagelse og medbestemmelse i miljø- og klimaarbejdet, og at kvinder udgør 50 procent ved forhandlinger om klima- og miljøaftaler.

- Nordiske myndigheder garanterer samernes, især samiske kvinders, ret til at blive hørt i miljøspørgsmål på sine områder.
- Nordiske myndigheder igangsætter stærkere indsatser, inklusiv lovgivning, for at i et hurtigere tempo mindske skadelige og ofte unødvendige og dyre udslip, og at den energi som anvendes i stigende grad skal være vedvarende og holdbar.
- Nordiske regeringer og myndigheder i et samarbejde med erhvervslivet tager ansvar for at synliggøre konsekvenserne af miljøgifte, kemikalier og andre udslip i samfundet, og at der ved lovgivning tages hensyn til konsekvenserne for kvinder, i udvikling af grøn økonomi og grønne arbejdspladser.
- Kvinders seksuelle og reproduktive rettigheder garanteres ved miljø- og klimarelaterede kriser, og at man er opmærksom på vold mod og handel med kvinder og børn ved naturkatastrofer og gør noget ved det.

Omsorgsarbejde og velfærdssamfund

- Den nordiske samfundsmodel værnes især ved økonomisk krise. Hvad målet er, hvad vi kan være stolte af og hvad der kan forbedres er afgørende spørgsmål.
- De nordiske regeringer prioriterer gode arbejdsvilkår og personalets sundhed i velfærdssektoren. Personale med kortere uddannelser og ufaglærte gives mulighed for videreuddannelse.
- Nordiske regeringer betoner betydningen af, at mænds deltagelse i pleje og omsorg øger, både i det ubetalte arbejde i hjemmene og i det betalte arbejde inden for sundheds- og velfærdssektoren.
- Nordiske regeringer og myndigheder prioriterer uddannelse og forskning i den demografiske forandring, som viser en højere andel ældre personer i befolkningen og stiller krav om gennemgående ligestillingsperspektiv.
- Myndigheder og andre institutioner får til opgave at skabe programmer for, hvordan tekniske fremskridt kan anvendes til at forbedre folkesundheden. Særlige hensyn tages til behov i særlige grupper og at - ud fra hensynet til individets værdighed - hjælpe dem til at leve et selvstændigt liv så længe som muligt.

Fred og sikkerhed

- De nordiske regeringer garanterer kvinders lige repræsentation på beslutningsniveau i alle fredsprocesser for at forhindre krig, mægle i konflikter, overvåge fredsprocesser og deltage i fredsforhandlinger. De nordiske regeringer stiller krav i FN om en særlig repræsentant med ansvar for kvinders ret som aktører og beslutningstagere i freds- og sikkerhedsspørgsmål.
- De nordiske regeringer reviderer, konkretiserer og styrker sine handlingsplaner for Resolution 1325, øremærker økonomiske ressourcer til og løfter betydninger af det civile samfunds deltagelse, specielt kvindeorganisationer, og det nordiske samarbejde for at opnå målene.
- De nordiske regeringer afsætter midler for at beskytte og uddanne kvinder på flugt og øger sine anstrengelser for at styrke institutioner og strukturer, således at udøvere af seksuel vold i krig søges og straffes og ofre får aktiv støtte.
- De nordiske regeringer i freds- og sikkerhedsspørgsmål inkluderer hensyn til oprindelige befolkninger og miljø.
- De nordiske regeringer fremmer fredsinitiativer, mindsker militærudgifter, holder op med at sælge våben som i høj grad rammer kvinder og børn og nedsætter nedrustningsambassadører og forstærker sit aktive arbejde med at afskaffe atomvåben.

Politisk deltagelse og samfundsudvikling

- De nordiske regeringer sætter tydelige mål for kvinders reelle mulighed for at udøve sit medborgerskab med opmærksomhed på udsatte gruppers behov og indsatser. Myndigheder prioriterer arbejde mod net had og chikane af kvindelige politikere og andre kvinder i offentligheden.
- Politiske forsamlinger og statslige, regionale og kommunale komiteer, kommissioner, arbejdsgrupper samt delegationer garanterer, for eksempel ved kvotering, en lige repræsentation af kvinder og mænd.
- Statslige myndigheder, kommuner, medier og virksomheder stiller spørgsmål til kvinder som eksperter, uden at dette er styret af kønsstereotype opfattelser, og at kvinder i minoritetsgrupper bliver hørt som eksperter.
- Kvinder på lokal niveau er med i de horisontale beslutningsprocesser inden for alle sektorer, inklusiv økonomi og erhvervsliv.
- Arbejdsmarkedets organisationer er ansvarlige for at der kommer flere kvinder på ledende poster, i fagforeninger og arbejdsgiverorganisationer og deres medlemsorganisationer.
- Alle ansættelsesprocedurer, valgforberedende udvalg og andre valgsituationer benytter sig af tydelige kriterier, som ikke diskriminerer kvinder, og at politiske mentorprogrammer igangsættes for at øge kvinders deltagelse i det politiske liv og begrænse antallet af afhop.

Ligestillingsintegrering og ligestillede virksomheder

- De nordiske regeringer klargør ansvarsfordelingen for ligestillingsintegrering og forankrer og specificerer ligestillingsintegrering inklusiv klagerettigheder i national lovgivning, forordninger og processer inden for samtlige politikområder samt tager beslutning om og finansierer specifikke indsatser for en effektiv gennemførelse af ligestillingsintegrering.
- Myndigheder og anden offentlig virksomhed får til opgave at inkludere et ligestillingsperspektiv i al sin virksomhed, og at ligestillingsintegrering gennemføres på korrekt vis, hvilket indebærer uddannelse af al berørt personale, ligestillingsperspektiv i budgetter og andre styreprocesser, genus- og ligestillingsanalyser, samt mekanismer og rutiner for opfølgning.
- De nordiske regeringer opretter handlingsplaner med retningslinjer, kriterier, indikatorer, bedømmelsesværdier, nøgletal og kønsopdelte oplysninger og statistik. Regelmæssige opfølgninger gennemføres, de fremvises og offentliggøres.
- De nordiske regeringer anvender ligestillingsintegrering i alle internationale engagementer, inklusiv i Post-2015-dagsordenen og mål om holdbar udvikling, SDG.
- Den private sektors arbejdsgivere integrerer et ligestillingsperspektiv i sine virksomheder.

Asyl og migration

- De nordiske lande anerkender kvinders asylårsager og bliver foregangslande i at beskytte kvinder med tydelige genussensitive anvisninger for kvinders asylårsager. Alle kvinder, som har behov for beskyttelse, skal behandles lige. Information om kvinders rettigheder og om, hvor der kan søges hjælp i en udsat situation, skal oplyses.
- Kvinder som familiesammenføres får egne opholdstilladelser, som ikke er knyttet til manden. Udvisninger af voldsudsatte skal ophøre. Kvinder som udsættes for menneskehandel skal beskyttes og hjælpes, uanset om de kan eller vil vidne ved rettergang.
- Nordiske regeringer og myndigheder tillemper en human flygtningepolitik med særlige hensyn til kvinder på flugt i overensstemmelse med FN's flugtkonvention.
- Regeringer og myndigheder forbedrer integration og uddannelse af udenlandsfødte kvinder med mangelfulde skolekundskaber, analfabeter prioriteres i undervisningssystemet.

- Migrantarbejdere og arbejdskraftindvandrere garanteres samme løn og arbejdsvilkår som indfødt arbejdskraft.

Ny teknologi og medier

- De nordiske regeringer udarbejder årlige mediebarometre, som dokumenterer kvinders deltagelse i medierne, hvad angår rekruttering, ledelse, indhold, perspektiv mv.
- Statskontrollerede medier får til opgave at skabe ligestilling ved at implementere en model for deltagelse og ikke-stereotyp repræsentation, som også kan anvendes af privatejede medier.
- Skolemyndigheder og uddannelser med medieindretning samt læreruddannelser gennemfører indsatser, så unge mennesker i Norden bliver socialt bevidste mediekonsumenter, eftersom mediekompetence er afgørende for et aktivt medborgerskab.
- De forbud mod kønsdiskrimination i reklame, som findes i nordisk lovgivning, skal håndhæves, og reklamebranchen skal afkræves information om retouchering af billeder, eftersom reklamebilleder, som bygger på og forstærker kønsstereotype roller har en negativ påvirkning på især unge.
- De nordiske regeringer udarbejder mere effektiv sagsøgning for krænkelse i sociale medier og indretter en selvstændig klageinstans for diskrimination af kvinder og piger i medier.

Feminismens fremtid i Norden og kvindebevægelsens organisering

- De nordiske regeringer garanterer, at kvindeorganisationer i højere grad inkluderes i udviklingen af en transparent ligestillingspolitik med helhedssyn, som dialogpartnere, kritiske undersøgere og forandringsaktører. Vi vil i højere grad deltage i et langsigtet arbejde for holdbar udvikling både på nationalt og globalt niveau.
- De nordiske regeringer finansierer kvindebevægelsens organisationer og samarbejde på nordisk niveau, mindst på samme niveau som andre organisationer i civilsamfundet, således at feminismen får gennemslag og reel ligestilling kan opnås i samfundet.
- Civilsamfundets kvindeorganisationer og netværk skal i overensstemmelse med Kvindekonventionen og Handlingsplanen fra Peking gives økonomiske og samfundsmæssige muligheder for at deltage i politisk udvalgsarbejde på lokalt, nationalt og internationalt niveau.

- De nordiske regeringer finansierer en opgave for kvindeorganisationerne lydende på at gøre Kvindekonventionen og Handlingsplanen fra Peking kendt i offentligheden og synliggøre de politiske konsekvenser.
- Nordisk Forum pålægger os selv, vore medlemsorganisationer og samarbejdende netværk og personer at skabe forudsætninger for solidaritet, således at alle kvinders rettigheder tilgodeses. Det er en kamp for at synliggøre og forandre magtordninger – og systemer, således at undertrykkelse og stereotypisering af kvinder ophører, og vi bliver frie.